

V zadevi Mulej v. Slovenija

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod J. **Hedigan**, *Predsednik senata*

gospod B.M. **Zupančič**,

gospod L. **Caflich**,

gospod V. **Zagrebelsky**,

gospod E. **Myjer**,

gospod **David Thór Björgvinsson**,

gospa I. **Ziemele**, *sodniki*,

in gospod V. **Berger**, *sodni tajnik*,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 8. junija 2006

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 42252/02) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 19. novembra 2002 vložil slovenski državljani gospod Anton Mulej (v nadaljevanju: pritožnik).

2. Pritožnika so zastopali odvetniki iz odvetniške pisarne Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je bilo trajanje postopka pred domačimi sodišči, v katerih je bil udeležen kot stranka, predolgo. Navajal je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Dne 15. septembra 2004 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in glede pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in o utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

1. Pritožnik je bil rojen leta 1953 in živi v Štorah.

2. Pritožnik se je 23. decembra 1998 poškodoval v prometni nesreči. Povzročitelj nesreče je bil zavarovan pri zavarovalnici ZM.

3. Dne 29. julija 1999 je pritožnik proti ZM vložil tožbo pri Okrožnem sodišču v Celju in zahteval odškodnino v višini 2.100.000 SIT (približno 8.750 EUR (eurov)) za utrpele poškodbe.

Med 19. marcem 2002 in 20. novembrom 2002 je pritožnik vložil štiri pripravljalne spise in/ali predloge dokazov.

Dne 12. januarja 2001 in 5. decembra 2001 je pritožnik vložil prošnji za določitev naroka za obravnavo.

Od dveh narokov za obravnavo 28. marca 2002 in 10. decembra 2002 ni bil noben preložen na željo pritožnika.

Med postopkom je sodišče določilo izvedenca medicinske stroke.

Na zadnji obravnavi je sodišče odločilo, da bo sodbo izdalo pisno. Sodba, ki je deloma ugodila zahtevku pritožnika, je bila pritožniku vročena 21. januarja 2003.

Dne 1. junija 2004 je Okrožno sodišče izdalo odločbo o spremembi sodbe, ki je bila pritožniku vročena 10. junija 2004.

1. Medtem, dne 23. januarja 2003 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Celju.

Dne 28. septembra 2005 je sodišče deloma ugodilo zahtevku pritožnika in zvišalo znesek dosojene odškodnine.

Odločba je bila pritožniku vročena 18. oktobra 2005.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. in 13. ČII. LENA KONVENCIJE

1. Pritožnik se je pritožil zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

2. Vsebinsko je pritožnik nadalje navajal, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo za pospešitev nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa da:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

3. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.
4. Pritožnik je izpodbijal to navedbo in trdil, da pravna sredstva, ki so bila na voljo, niso bila učinkovita.
5. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam *Belinger* in *Lukenda* (*Belinger v. Slovenija* (odl.), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in *Lukenda v. Slovenija*, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V omenjenih zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi *Lukenda*, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.
6. Kar se tiče obravnavane zadeve, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.
7. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost

1. 1. Prvi odstavek 6. člena

8. Obdobje, ki ga je potrebno pri tem upoštevati se je začelo 29. julija 1999, na dan, ko je pritožnik vložil tožbo pri Okrožnem sodišču v Celju, in se je končalo 18. oktobra 2005, na dan, ko je bila pritožniku vročena odločba Višjega sodišča v Celju. Upoštevano obdobje je torej trajalo več kot šest in dva meseca let na dveh stopnjah sojenja.
9. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender v. Francija* [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).
10. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in ob upoštevanju veljavne sodne prakse je Sodišče prišlo do zaključka, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in ni izpolnilo zahteve po pravici do sojenja v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

1. 2. 13. Člen

1. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatrevanje kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. *Kudla v. Poljska* [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je navedbe in trditve Vlade zavrnilo že v prejšnjih zadevah (gl. *Lukenda*, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

2. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljal svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

III. UPORABA 41. ČIV. LENA KONVENCIJE

3. 41. člen Konvencije določa, da:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

4. Pritožnik je zahteval 5.000 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

5. Vlada je zahtevku oporekala.

6. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku mu po tej postavki Sodišče prisoja odškodnino v višini 4.000 EUR (eurov).

B. Stroški

1. Pritožnik je zahteval tudi približno 960 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

2. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

3. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. V skladu s tem Sodišče v obravnavani zadevi ter ob upoštevanju podatkov, ki jih ima na voljo, ugotavlja, da je pritožniku razumno prisoditi celoten zahtevani znesek.

C. Zamudne obresti

4. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, da je pritožba dopustna;

2. *razsoja*, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. č3. lena Konvencije;

4. *razsoja*, da je prišlo do kršitve 13. č5. lena Konvencije;

6. *razsoja*,

(a) da mora tožena država v treh mesecih od dne, ko postane sodba pravnomoč(b) na v skladu z drugim odstavkom 44. č(c) lena Konvencije, plač(d) ati pritožniku 4.000 EUR (štiri tisoč(e) eurov) za nepremoženjsko škodo in 960 EUR (devetsto šestdeset eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;

(f) da se po izteku omenjenih treh mesecev in do plač(g) ila, na navedene zneske obrač(h) unajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se prištejejo tri odstotne toč(i) ke;

7. *zavrne* v preostalem delu pritožnikov zahtevk po pravič8. nem zadošč9. enju.

Spisano v angleščini in notificirano v pisni obliki 29. junija 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent Berger		John Hedigan
Sodni tajnik		Predsednik senata